

根阿盛

SaySiyat
賽夏語

pa'alowa'

kaysa'an 'omazaw kayzaeh ka kawaS. koko' maraS 'ima tatokawtow koskoso', rima' ray 'oemaeh komi'aewpir, korkoring pinama' 'ima noka kinsobae:oehtakil, ma romolrol koko' ray hikor mam tatongay. ray pinatipay, 'ima 'ol'olae'an minayti maya', minaSa:eng ray bato' babaw, ka haehlek mam ngo'ngo' mam matol kiSnoba:aw "wa:ila ta paytata', tolongtolong..., wa:ila ta tawbon ila, tolongtolong..., wa:ila ta tonon ila...". mianga'nga' mam matol, 'aehae' 'ima nak Siba:i' maylaS 'inay batbato'an kas'oehaez, kaehkaehma'an hon'alih hi siya, 'ima homSoS maya' hintabo' homakama' mam ra:iw, sowiti' talokonay hi koko' ma kakorotan mam komi'aewpir, 'ima lomam 'oemaw komita', 'okay tikok rakepen 'ima pa'insa'i' hi minayti' maylaS. 'okik ra:ami, ni 'oemaw binilis ray hima' Si'osa: ray maya' a basing, 'im a homSoS ila maya' ka pinSoS naehan miyahaehae:ae'. koko' komita', patae'aes ka tatawae', 'omam'amoeh mowa:i' 'omawpo' hi maya', romamramay Sa "'izi' hangih ila, 'izi' hangih ila...ya:o tapanabih ka kinbazae'an ay?" kama minowa' bazae' ka kinbazae'an maya', 'ima ngeSngeSngeS Sa "'a:ay, 'a:ay..." 'isa:a' koko' tomi:'iS ka an maya' a heSe' manabih ila.

kahayza'an hayza 'aehae' kokoring kamamra:an. siya am manae'ka 'ima ray batbato'an 'izo' maylaS, papaskayzaeh hi yaba' ka boehoe: 'inisiya, ni yaba' Si kayni', rima' papaskayzaeh hi 'oya' ki koko'Sikayni' 'oyoeh. kokoring minbalaeh' lobih taew'an, ray binlengan sini'laeh kabkabaehae: a 'ae'az, Sipoypo: ray basang ki sinpe:an, 'isa:a' mari' ray haehae:ob tibtibon Sile', mam homangih rima ratal ila.

koyzisaeh' mawa:i' ray te:ne' langi:, ta:'itol ray 'ima 'ibabaw ra:a', ray sas'el a tomal panga' homhomahlih, 'am nak kabkabaehae: 'iyahinayap kita'en. mae'iyah komita' Sihahlih ni siya rima' komobae:aeh ansiya a ka'ama'an ki ka'ina'an.

"kaSra:i', So'o 'izi' bi'i:, yami tapaskayzaeh ka boehoe: 'iniSo', nakhiza paktikot, 'am'amoeh kaSra:i' a!" siya kaybazae' sowiti' ni yaba' 'inoe'oe:, haysiya mam homahlih.

an siya a yaba' am ta:'itol ila, Sin ta:inin korkoring mam homangih boeloe' ka tibtibon Sile'ray te:ne', te:ne' ralom makSa' 'a'oetoe' ila, 'okik honaehnge: saszawan ila naehan. mae'iyae'h 'ima haba:an mam komoSa 'ampowa' ralom nakhi kita'en, korkoring ta:in mayaka:i' ila, "yaba', ya:o am rima' ila. So 'oemazaw nanaw 'okay 'oral, torong ka Sawan Sina' ka titiyon a pazay tawbonen, mari' ka tibtibon Sile' ha:ong ka kawaS, S o ya:o rayba:la' babaw homngas, 'am 'omoral, pinamowa'an hayza ka 'aoral 'am 'alikaeh sem'el, ka kipazayan 'am tabin. So 'okay 'intaewaeh 'omral nanaw, hingha' 'am homa:ong ka kawaS, So ya:o ray koko:ol homngas, kawaS am komintaewaeh, ray kinaloehan kaehoy 'ae'ae:iw makSa', kayzaeh ka Saehoe'en. " manabih sizaeh, korkoring pansae'saeh ka 'ae'az homayap ila, ha kowaw hinhinloway ray kawaS, homngas Sa "kowaw, kokowaw, kowaw, kokowaw..." kin homayap kin ra:waS, bi:il hawka' ray kawaS babaw.

koko' sizaeh am manabih ka kinbazae'an, koskosiza' a kinmae'iyae'han kita'en nak pa:pa:ka:i', Sakosiza' ray kawaS komi:im haza 'ima komita', hayza 'ima bazae' 'ima sobae:oeh kabkabaehae:, ray wareng Sinile' sa'owaz hayza ay? koko' manabih ila naehan Sa "mowa:i' haba:an kowaw rengreng lobih, romakep ka tata:a' a sisiyap, ma' romakep kama okik bazae' korkoring 'araSen ray bangol " 'oemaw "e:eh! " Sa', ray hima'rinakep naehan maylaS Sipaywa:ak, kin maylal'oz saehae' kala maya'basang, siya papiyaw ila ka hinSoS homangih ila naehan.

'isahini', homom somaksakaw am payrong hi lasiya, kitkita'en kawaS am 'iyaso'i' ila. "ba:ay takil niSo' Sin'alay sowiti' nanaw ka 'aewpir, pama' hi minayti' maya', kaysa'an baki' am lobih ila o! " kita'en maya' sawa' ila 'ima homangih, koSa ka pama'en siya koza' kinSiyae', tihaya: ka sinpe:an pa'awpo' hi minatini' taboe' hisiya ray takil.

minso'hae'an wa'ae', baki' patae'aes ka takil lalowanglowang ka rarang ray kinmae'iyae'han. koskoso' raraylis am SaSiyae' ka hapis 'ima 'oe'oeboehan kiko:, haseb saboeh. ba:ay ray 'ima kerpe:an sopat kalpo' langi: tomihoro: to:o' naehan 'ima mamasa'an botol. 'ima konkononan Sopat pinotoy ray biyara: 'i:zo', tiwa:i' pinak'es'es wa:or binotoe', ma SaSa:aw kae'niw, baziwo: ki tepen, nakhara 'ima

'i'yaehan tiwa:in ka binotoe' kakas'oehaez, ma homSoS 'away lohikor ma hina'itol. ray kaway 'i:zo', SayboSi binotoe' 'ima hes'ezan ma:ong, pak babiyolbiyol hi maya' monto:ol am Somobowaw, Sobowaw monhael, ni koko' pasabo'en 'aehae' hilok ma soebae:oe. "ya:o am somi'ael, ya:o am somi'ael..." to:o' koso' komita', Somina' ila. ray kaway 'ima 'akoy ka SanSanratelen makSa' Sanpispisin saboeh.

baki' somo:oz ray 'oelong roSa raromaeh, 'omapis ka bae:ae patono' ka rae'oe'an, "ay:! hini'ila nanaw. 'okay sakel ila ka 'alepen! mae'yaeh tatini' ila" hapoy, tiSngilaeh ka ansiya a kin'mae'yaehan. siya komitkita' 'ima hinloway biyaes, ha:aw 'i:zo' nakhara 'ima hoSa:il ma 'akoy habhabon. kankano' ma' 'ima noka ila, siya 'okik ra:am kano' ila ka 'azemen, 'am pa:ka:i' hi hiya'. kinoSa an nonak basang pa'alowa' ani ray 'ima sa'oewaz a tomal ka kin'i'yaehan. kahayza'an 'ima kinSekla'an o kinhimi'an; 'isahini pina'aewhayan o hawhawka' ila kak'i'yaehan, SaySiyat 'okay 'o:wel sowiti' pakalahang 'inay babih samiyang, kita'en 'am nonaka manra:an ila. ray 'ozong langi: kaSahoe'an, Sinahoe' raromaeh naka sinolong ma his'alan biyaes, nakhara lobih kahayza'an a tomal tinal'oemaeh, 'isa:a' mama'azem ila ka pinabnabihan....

ray kamonhael a tomalan tinal'oemaeh, hayza 'aehae' hiito', mae'yaeh ki hosong honsabsaboeh ma rowasek, mae'yaeh mamowa' ka rokol, aewpir, wasah, hosong rima' bangol romokrok ka boway makaksapih ka si'aelen, ma' somapsapih pahoe'oe' ka mae'yaeh a 'o'owa' ki hosong a kilkilo'. ka payaka:'i' okik hingha', honaehnge: ila 'ima ma'onhael rara:am ila ka kin'i'yaehan, So hayza ka 'ima haSa'an Sik tatoroe'toroe' no ka hima', ma' rara:am ila Sa' malnokano', So: hayza' kakhaha:ihan ma nak'isaza' am pakra:am.

hayza 'aehae' hahila:, kamanra:an 'inay pinatdiyayan ma lobih, komita' 'aehae' hosong tabawki' mam komowaS ka minkoringan a bekeS, ma 'nak'isaza rengreng ka kita'en, siya 'okay koSa nak'ino, honaehnge: 'ila o hayza ila ka ka:i' Sipanpanabih, komoSa: hiza' balaS hosong kita'en ray minkoringan nisiya hikor mam ken ken ken, pin'iyaka:i' hayno' ma hazay, 'okay Sapang kita' ray masa', 'isa:a' sawsawa'an tayso:on niSiya, nak okik 'ima bazae'.

tabin minkoringan rawaSek. pinaSkorkoring kita'en nak mae'yaeh

a kinmae'iyaeahan ki basang hima' ae'ay, ma' ampowa' ray basang Sik'oe'oeboehan nak hoSong kita'en? 'ima mahoewiS yaba' nak ma hawka' ila ka 'azem, sa'sa'ih hahila: 'in'ay ririm'anan tabin rohaenan totoiring hembel ray 'o'owa' a basang 'oeboeh, paka'alo'an 'o'owa' ramoramoman ka hinpelan, ka kinbiSbiS tomay haha'ez ka hinangih, 'ima porporawse yaba' hembel ray basang hahoer, komita' ray tozek sin'el 'ima 'it'itoSan hosong a kiko, yaba' 'oka' ila nanow ka kinbi'i:, minkoringan nisiya SowSowawen ratal, komaSa "'izi' kaS'abo' ila hini kataSnenan!" kokoring ma' Siboele' ray 'oes'oeso'an tayso:en am 'i'iyae a am masay, hiza 'ima paSanketeket ka mae'iyae, pakbi:'i: a tomal hosong, ray 'oka' ila kakrarmeSan SowaSowawen saboeh, 'in'ay 'isaza' mae'iyae ki hosong tatil'aet, 'okay pa'onhael ila.

ray lampez o haseb tinal'oemaeh 'aeae' hae:wan, 'aeae' 'ima kili: kabina:o' pahawaeh 'in noka mae'iyae a kataSnenan, komoSa: siya 'inay 'oes'oeso'an mow:i', siya komoSa: ya:o an moyo 'aeae' taew'an mae'iyae, ka hosong tinalka 'ina'olo'an kinalahang. ma tatini' ila yaba' mahoroe: kahayza'an a howaw, 'isa:a Somiwa' hisiya lobih ray kan nonak taew'an Somir'ar.

So maSangay am matawaw, siya tomortoroe' ka minminkoringan nak hosong maSa:eng tatikoso', bekeS pakaykayzaehen am komowaS. noka katba: pawpawhae:ae' ray kinmae'iyaeahan pizos, noka tinotoe' Sako: hamezen 'in noka baSa: a tenten, Sipori: ray kinmae'iyaeahan 'aeae' kin hae:wan, ririm'anan minitol tibeSte:en, ma' okay kosi'kosi'an ila ka kinmae'iyaeahan, ma' bolalasan ila sowiti. siya manabih ka ma'iyae Sa: moyo 'okik Sekla' ka hosong a ka kin'i'iyaeahan, hosong mina 'okay pahara:i' ka basing So lasiya maSa:eng ma kakoso' ila, nasiya 'inay 'oeboeh 'izo' rinokrok, 'aSkannen ray ngbaS SanSanpihin oki' koso'saboeh, hahi:il 'inay bangeS 'i:zo' rinarang ka timo'. sabsaboeh mae'iyae ra:am ila nisiya ima 'oe'oelae'an kin'i'iyae, paka'alo'an siya ma 'o'owa'an Siboele' ray 'oes'oeso'an, 'isa: a'pakaykayzaeh kalahangen, manabih hi siya 'izi' si'ael ka ima mantae', tortoroe'en nak'ino an Somahoe' ka haboy, ma' panpanabihin Sa: "'izi' nak hosong, ray kaehoy babaw tatiwaytiway ila!"

ray 'ima lobih roSa' tinal'oemaeh o hayza hahila:, siya hayza' bazae' ka 'aroma' Sa' "niSo Sapang 'oya' oka ila mina!" siya okik

ra:am nak'ino' a tomal, ma'hayza' rinae'aew ka mae'iyah komoSa' "hiza tinahowih ni yaba' minkoringan, an So'o a 'oya'!" nak'ino' a tomal, siya ma' hihimi'an mam tomalek, mam ti'ti'oe:oe' ka si'aelen.

siya mowa:i' lampez o maykaSpat tinal'oemaeh, sin'elan tatngor ila ka hinra:iyan. rima' ki ma haeba:an minkoringan tatoroe' ka tononan, hiza kabina:o' makakreng tomnon, mak'aehae', siya naka zinikzik hikhikhik siblaehan ka kinma'iyaeahan mam sawa'. baba:aw mahaeba:an 'okay koSa 'ima nak'ino'ila, pakoSa: siya mam ma'az'azem ka an hiya a taew'an 'al'alak. 'ima nak;isaza, kikita'en naka tomay hobaz ila, ma ngangilaehan kinmae'iyaeahan romarang ila, ma maehngap eheheh...bazaen, naka 'ima Sa:boe' ray ralom 'i:zo', 'ima nakhini', ma haeba:an haSa saboeh siya mam powa' a tomal? bi:il ila, ma haeba:an hana ngoray ila saboeh, ka kaehoy pinaskayzaeh hoko' kaSa:engan kabat, nisiya takakano'on kita'en, 'okay pahon'alih ka mae'iyah, 'ar'araSen.

mowa:i' SayboSi: o 'aehae' 'ilaS, kabina:o' a tiyal naka 'ima 'omaySi' sobae:oe' hila. 'abe' hini howaw, kabina:o yaba' ki 'oya' som-somingozaw ila hisiya.

"So'o ma'onhael ki kamanra:an hiya? 'ima 'i'ini hinra:iy hayza' ka korkoring, ray 'asang poSiyan a tomal mina!" kabina:o' pawpaw hese' homa:ih Sa: "yako s'owaz 'okay pa'onhael ki mae'iyah, ray masa' kinita' saboeh a!" ma' sa'owaz 'iSi: ila, 'ana hiya ma' am 'okay paka:i hi siya.

'aehae' hahila:, nisiya 'oya' ray halapaw hoSo'an tomihoro: nisiya ka 'ar'araSen kabat, ray kaSa:engen hayza' ka payhima'an hoeroe', kita'en laha:aw 'i:zo', 'aehae' ma sopaloy hewel 'ima hinkaw-ton ziza' 'i:zo'.

"hini' kano'?" ni 'oya' Sipakita' hi yaba'. 'isa:a' pinawa:i' kabina:o' homangih ila, 'iyapinta:bih ka hako' Sa "pinobih liyakin, pinobih hani..."

"'anpowa' ki 'ima'aewhay habon hahabon? kapowa'en ta:bihin niso..." yaba' oka ila nanaw ka kinbi'i:, mari' ka 'ima ririka:'abo' taboe'en ray hako' 'i:zo', peSnehen naehan ka 'ima minahoek ralom, nak 'isa:a' ma 'aewhay habon tobokon ila.

ray 'aehae' Sinangayan ila, 'oya' tiSkosaksakaw hisiya Sa "ya:o ta'araS hi So'o laha:aw bangol hoSa:il, rae:iw ka sinawa'an ka

saboeh”.

lasiya maray ‘ataS langi:, siya ni ‘oya’ kontotolon laha:aw hahoer, ray ‘ka’Siyap wahoer,’inal’a’ah kabina:o’ Sipanpasay ila, ‘ima ponlakay tiyal kaskas’oehaez ka papa:ao’, ‘a’aSem, SibSiba:i’, ‘ae’aewzaeh, zizik, lala:i’...’in’ay ‘isaza, ray ‘oes’oeso’an sem’el ila ‘ima naknak’ino’an pongaeh, rara:yap, tatatkaw, may’amet ray bang-bangolan ki pinpinatayanan.

ray ‘oezong langi:, tinokol bae:aeh tiniShaelhoel ka biyas, kasbol balbalay mam lorakiS. ‘oezong babaw kininrika: ‘aekae’ waha:an, ‘inay ‘i:zo’ ‘ima ‘anhil ‘aewpir sinazek, may’amet ray taew’an ‘abo’.

“baki’ hayza’ naehan ay? panabih naehan la, panabih naehan la...” ‘ima bazae’ ila roSa’ kinbazae’an koskoso’, ma okik lal’oz ka binaaez’ homoehoeh, homahlih ka an baki’ a kayba:en ki sinpe:an.

“ay, ay, ay...’izi’ pakza:zih moyo! ” baki’ balbalay paksoloeh ka rae’oe:an, milhael ‘oemos’oes, ‘isa:a manwelwel ka ta’oeloeh komi:im ray tono’ hayza’ ay naehan ka kinbazae’an?

“baki’ baba:aw niSo’ pinanabih ka pape:eh, ‘an siya a tozek rini ay Silt-ilka:?’ ” ‘away tomoroe’ ‘ima ngangilaehan tamako’. baki’ tem’en Sa’ ‘ihi’!

“ ‘away, So’o ‘izi’ kawtaw ila! baki’, ‘am’amoeh panabih ila! ” minaSa:eng ray kabat ‘oemaw, nakhara ‘ima ‘akoy ‘ae’aewzaeh mam komoykoya’ hi siya, hahili’hili’ ka tozek. baki’ Sakosizaeh ka koskoso’ ‘okay mangabas, hi koko’ ila manabih.

“mowa:i’ ‘aehae’ ‘ilaS o hayza’ am paSta’ay ila. ”

“koko’, baba:aw niSo’ ‘oeso’ silaehen ray binlengan, ray katalekan ma’ hayza’, kapowa’en ‘isa:a’ soka’? ” ‘away bilbilis noka ‘oeso’ kinayngaehan lalokama’, somongizaw hi koko’.

“hiza’ an mita’ a ka kaspengan, nakhini’ koko ta’ay am komalahang ‘ini ‘ita’ mina. ”

“koko ta’ay habon ay? an lasiya a ‘azem haewan manmanra:an ay? ” ‘oemaw ‘ima tiktikotan manabih.

“koko ‘ta’ay okik sominsay romakep ka mae’iyaeh, tomaynga’nga’ toma:alay, bizbizo’, tomongay ka paSta’ayan katiyawan ka taSi’aeyoen mina. koko ta’ay So kaS’abo’ ray ‘asang, an moyo’a’ pinak’ino’an kinitkita’ ni koko’ta’ay, ‘aehae’ taew’an kakayzaehan ‘izi’ papa’oe’oe’, kahiya’ ma’an Sipahopil ray kanmoyo hobos ‘ineSeng, koSa’en am

pakalahang hi koko'ta'ay, pakayzaeh ka hinopil mina! hiya' minowa' laloehay ka paS'ta'ay ka patol, 'isa:a' bazbazae' ni koko' pinatol, ma' 'isahini' kayzaeh ka laloehayan, homawan 'izi' patol mina! ”

(kay napi ka bo:oe homayab ka biyo biyo)
 (homayap 'itaw o Si boe yataow Siboe i boe yoe)
 (yataow o imaroe ya imaroe soka pi toet)
 (yabi toet i zororok)
 (kay napi ka 'ayim ya a pin ka batiw batiw)
 (yaka batiw ma 'ae aeiw yako sasapih iya kin)
 (yasoka mina ma ba:in yama ba:in malitakil)
 (yamali a i ri i ring)
 (kay napi ka oeway yaka awo lolay yopaSay)
 (yama ino ino aSay yama i no Sa' aewhay)
 (aewhay soka o Say)

koskoso' mamasa'an ngangabasan sizaeh mam bazae' ni koko' pinatol, minowa' a tomal paktortoroe' hi koko', 'isa:a' 'so'so'hae' am laloehay. bi:il ila, koko' iSkomasak Sa' “inmana'a 'inkahoelan 'aza', ya:o 'am pakra:am hi moyo pinwa:'i'an ka paSta'ay, mayhael moyo ma' panabih ka an moyo'a kapa'onhaelan ki minahael, 'izi' a tomalan tiSkoropa: sominsay manabih.”

“minahael kano”? ” maya' nga ma 'oS'oSnawan kinmae'iyaeahan mam somongizaw.

“iyahimi’! ” hi 'oemaw nanaw 'iya'amoeh mam 'omangang.

kakhayza'an SaySiyat ki ta'ay ray sikay ba:la' iSka'kabih mam rowaSek, ta'ay 'okik 'ibabaw ka sin'elan, lasiya ra:am a tomalan ko'oemaeh ki mamowa', ma' ra:am hongiyoy 'omowaz, 'okay pakhon'alih kak'ayaeh, matol ra:wak ki homabos an nasiy'a kapra:am a tomalan.

SaySiyat tina'alo' nasiya pintatoeroe' ka ko'oemaeh, ki 'oemowaz ka kawaS homabos kaspengan, tinal'oemaeh ka mari'in kayzaeh nanaw, kinipazay mayhae'hae' ray saksaka:, kin ra:nawan kita'en.

ray na'amiSan am pisaka:, SaySiyat ka te'enan pawa:i' ka ta'ay wa'ila takSaSiyae' ka kinipazayan. So am pawa:i' hi lasiya, manae' ka boehoe: ray kabih no kalhib pak ra:am. nak'isaza, kama manae' rengreng nasiya SaSiyae'en, ta'ay 'a'no 'ima wa'isan wa'is, 'alikaeh'ae'ae:aw, Somowaw ka kama til'alay taSibosoe' kakSiyae'.

hayza' monhael, tomayhobaz pakpasay ila ka mae'iyah, kayzaeh 'inay hikor 'ima tatini' ta'ay romohaepel, 'esengen ka 'oeso', panpanabihin kama til'alay 'isa:a' 'i'iyah ila naehan. mayhaeh ila, SaySiyat tikot ila ka tinipangih naehan, tomrong kama til'alay basang 'ima wa'isan, 'ae'ae:aw 'alikaeh. 'isa:a' tomrong "kama manae' ka hahila:" tanohila: a minhael, pama' ila ka hini howaw.

ray 'ima makakSaSiyae', ta'ay rengreng tomi'lihlih ka SaySiyat a minkoringan. SaySiyat 'aewhay ka nina'azem, ma' tikot to'ohay ma ra:am 'emeseng ta'ay, lasiya ra:am Soma:il hi nonak ma' 'okay mamasa'en pakita', 'ikatohimi' SirarmeS ray nina'azem. mowa:i' o hayza' monhal, 'ima boSok ta'ay mam tomi'lihlih ka SaySiyat a minkoringan, kita'en ka 'aehae' 'al'alak, 'isa:a' lobih 'alroton ka pa'onhaelan komoSa: taSobae:ah hi lasiya.

sabsaboeh ta'ay sizaeh ila am makakSiyae', ray kaplobihan ra:an, minowa mowa:i' ray ma 'i:zo' tangeb babaw, 'ta:'itol ray 'ima sopaloy hito' kaehoy maSangay pabe:be:. minSa'la'hi lata'ay potngor, ma 'iyaSobae:ah SaySiyat 'al'alak, ray kaehoy pingi kithingha'en am kita'er, 'isa:a' pori:in ka Sama 'okay pakita'. ma haeba:an ta'ay ta:'itol ila ray kaehoy, ka kinSil'i: bazae'en kaehoy pok—pok—pok—Sa! ray kaehoy hahoer 'aehae' 'ima tatini' ta'ay komoSa' "kano' bazae'en?" 'aehae' naehan tatini' tiSkobih Sa "tatini' ila! naka mana'a poe'oe'..." 'i'i'ni' tiSko'amet, bolong Sa: hito' kaehoy minpel'e: Sawi:wi: ray ba:la', 'ima honay kaehoy babaw ta'ay kit'amet saboeh.

homawan ila, 'ima roSa' ila nanaw ta'ay a tatini, mam bi'i: somongizaw ila ka SaySiyat "ampowa' moyo kin 'angiS, tombok niya'on! soka' yami hayza' ay pakhopay ila hi moyo?" 'isa:a' ka SaySiyat tatini manmanabih ila kamonhaeh 'ima naknak'ino'an howa:w. roSa' ta'ay tatini' ra:am ila ka pinanabih, ma' ra:am lasiya 'ima minSa:la' ha'aewhay. 'isa:a' am romamramay 'ima oka 'ila ta'ay a 'azem, tomortoe' ila nom homawar kakbi'i:an, ka patolan ki ka ra:wakan sabsaboeh kaspengan. ray mam tatoroe', Sinraho' titiyon nanaw ma 'alikaeh ra:am, ma' maylaloz' Sae'te: saboeh, 'isa:a' pa'alowa' ka titiyon minahael o minahael ma:'aza', patawaw ka paSta'ay.

"izi rae:iw, honay hini'! moyo kakro:o'on niya'on" roSa' ta'ay tatini kayni' rara'eten ka SaySiyat, 'omehe: am maray kapayhahila:an rima, ray 'ima ka ba:la', 'ima manra:an 'ima mamSamawi' ka banban a

biyae', manabih ma paSpaSaSowaw SaySiyat Sa "an moyo a kak'i'iyaeahan binotoe' ray 'ima okik lalbina' biyae' sas'el. ma ba:in mae'iyaeah pinama' takil 'ima hin'irin, makakreng maySiri: ka pinatiyay am hayza' ka kipazayen. 'oeway 'akoy ka tateleng, okik tikot ka 'inoral hinaba:i' makakSaSipot 'a'al'itol. 'am may'ino', 'am nak'ino manra:an, ray ka paSta'ay hayza' pinatekla' ka potolan. So 'okay tani ya'om ka pina'alowa', 'am komita' ka pinakhinaw kinawa', SaySiyat am hawka' ila. "

ray 'aehae' naehan tinal'oemaeh, SaySiyat 'okay tani pinaehrang paSta'ay, nak'isa:a' 'oka' ka kipazayen, kakakitoyae'an 'oka' ka si'aelae, rararpe: kak'ayaehan, ray 'ima tato'ay'ayo: makSa' mae'iyaeah walae' ila, am ramramay ka ta'ay a 'azem, homa:ong ila ka ta'ay, 'isa:a' roSa'tinal'oemaeh monhaeh paSta'ay, lampez tinal'oemaeh mowa:i' ka sinaton okay patae'aes ila.

koko' sizaeh am manabih, komita' ka koshoso' 'okay kakoway sowiti' am bazae', 'ima sawa' 'ae'rep nak 'ima mohae'oe: 'ilaS kinkaw. 'okik honaehnge:, koyzisa'e' somongizaw ila.

"ni ta'ay pinanabih nanaw, ka paka:i'in soka'?"

"pih! korkoring 'izi' tiSaSapang! kahayza'an hayza' ka tatini' nak niSo' hinin'azem, 'isa:a' mowa:i' ila ka kinhopayan! " koko tiSkobae:oeh.

"ta'ay 'ima ra:am pa:se:, 'ampowa' 'okik ra:am makSa' hayza ka mae'iyaeah komita'nga' ka kaehoy! "

"hihihi...! So'o hini' koyzisa'e', kin'akoy ka songizawen, ya:o ta'songizaw hi So'o, ray homawan kano' kaktikoton a tomal? " honaehnge: ma 'okay ha:ngbas baki' tiSkingazaw, 'oemaw malwelwel ka ta'oeloh.

"ka mae'iyaeah a 'inaz'azem, So So'o 'iyapin paka:ra' ka mae'iyaeah, hiya' ma' 'oka' ka 'eletan. "

"baki' yako 'ima bazae' ila kin'akoy ka samiyan! habon! hiya' 'ima sobae:oeh? 'ima wa'isan? "

"mae'iyaeah! nonak! "

hini' tiniSkobae:oh, 'oemaw haShaSa'an, ra:ra:aman, 'isa:a' Sa "haSa' bazae'! "

'aehae' hahila:, koko' ki 'away mam paSraya' kakakiw, koko' noka kinbiSbiS ka kiri: maSa:eng maSrahray ray bato', komitkita' ma tatn

gor ila 'away, ma'az'azem 'aring 'o'owa' kinalahang...

'away, ray 'ima 'ol'olae'an laloehay ki ray 'asang kabin:o', lineket 'ima sase:ez raromaeh Sahoe'en pakririka:en, Sipashoe: ray bekeS par-parnayen hahingha ki am kakese:, nak libo' kita'en. ray lampez o roSa'tinal'oemaeh, 'ima lalibo'an bekeS ni koko' kato'en komoSa' "inay hini' kinato:, 'izi' ila kato:, tabin So'o tatini'."

koko'somasakaw 'alSo:ol ray nisiya sale'e: hahoer 'ima sase:ez raromaeh, halayen ni kokd nonak 'inaSkan 'in noka waliSan a nepen, 'away Siyae' a tomal, naka mangowip ila ni koko' noka talawsan tate-leng paStangen ka halayan sale'e:, 'imamiyahaehae:aeh noka kinbiS-biS.

"koko' ya:o ka pataSen ay? nak hi So'o" 'away bilbilis kakabih ray sale'e: tiniway 'ima ya'oSap waliSan a nepen, somongizaw hi koko'.

"okay tato'ala' ila ki Saypapa:aS, kapowa'en pataSen ila! komon-hael 'abe' malakem, kokoring ki 'ma tatini' 'araSen ray 'oes'oeso'an 'aehae' 'ilaS am hoSa:il, tatini' ma' porawSe' am pataS..." 'i'ini' am tiSko'amet bazae'en ka 'ino'oe:, koko' nak ray kaSpi' bazae'en.

"koko' lobih ila kosi'ael, kayzaeh ila tinalek ni baki'." maya' ray taew'an hikor mam' oemoe'oe:.

'ima hila:an ila, koko' pawbabih ray hahae:op rineme: ila ka pinalkiw kakiw, roSa' 'ima ngangilaehan ki 'elngihan Sipabilis hi 'away ki maya', nonak 'ima taSibolalaSan 'isa:a' 'alSa:ay ila. so'sohae'wawa:ih am 'oemo'oe' "away So'o ila", "maya' sapih hi So'o", "away So'o ila naehae...."

kita'en roSa'mae'iyah naka papa:ao' mam rara:yap, 'okay honasamez mam 'alSina:iS. ni koko' ray hima' raro:ro: kinalikaeh am kakawit, konhi:il am homoba:ang. siya ra:am ray kayba:en ka 'ima ngangilaehan ka pas'elan ki nom talsakil babaw wa'is, elngihan tatngor ka sin'elan ki taSilotol, bolalasan kakra:aman ma 'ibabaw kak'i'iyah Siro:o' hi bi:wa', ◇ kaprowaSakan ka tatini', SikoSa' katehtel. koko' naka 'ima tiSko nonak mam ngalngalngal "an mita' SaySiyat a kayba:en, noka kakiw tinonon, pinisit reme:en ka kamti', kaehoy a kowis biyae ki boway, 'aroma' ka hinhinbetel a tenten, minSa'la' palikiw, Sayrin, Sipahila:, taleken ki 'aebo', Sipahila: naehan, 'isa:a' iyangen, pisitin, reme:en sizaeh tononen ila. ka kayba:en. hayza ka 'ima ngangilaehan, bolalasan ki 'elngihan to:o' Sinraehoe' rineme:, tinonon hayza' ka

hawhawi', tawyaeh, kapaksel, hoepong, totoS, kapakbo:ol, kapaSket, sawzoeh, nak hini' tinal'izaeh hiniba: Siyobokan Sae'te: saboeh. ”

mina nga'nga', “tong” Sa', maya' kaS'ilaw ray rai:' 'ima 'ol'olae'an boehoe:, ta'oeloh tomono' ka tononan hoko', ka kinbiSbiS miyahaehae:ae'. ni koko' 'am'amoeh 'awpo'en, lomehleh ka 'ansiya a rae'iS.

“ni baki' pinat'a:ih konaeh! ” ma porawSi' maSa' Sa'rem hi baki'ima poti' ka ngabas mam sawa'.

“lal'oz ila, 'izi' hangih ila o! koko' am manabih ila ka kinbazaeh' o! ” ray koSa'en Sin mama:ongan hito', ma:ong pasa'se'el ray minrawko'an ki pinatiyayan, 'ima sem'el laha:aw ray bangol, mama:ongan noka kin'ibabaw potngor ray kiri:, So homoroko' sowiti', mae'iyah 'okaykita'i ila.

hayza' 'aehae' baba:aw pinakra:sek, rengreng So papi sowiti' howaw nanaw ma' ngangaroehngaroeh ila, ray 'aehae' 'ima 'iyaSam-Sen, 'ima minbalaeh' minkoringan mowa:i' ray 'ima SipSipa'an sowiti' minrawko'an, ray 'ima so'so'i'an mama:ongan okay Sahoro'i ka mae'iyah. ririm'aenan komobae:aeh 'ima 'aehae' tatini'taew'an mae'iyah, to:o' kin hae:wan mam komi:im, ma:ong winaSak 'ino'a:o kinmowahil, naka bato' 'ima Sa:boe' ray wasal kaybazaeh' ani sowiti'. :mowa:i' Sopat 'ilaS kin honaehnge:, 'aehae' 'ima papongawan tatini' pa'iSpi' kamanra:an nisiya, komoSa “So'o 'iyakakita' minkoringan niSo', So'o Sa'ila' ray ka tiShila:an 'ataS langi:, hayza' 'aehae' 'ima tatini'kaehoy bana: mari' ka panga pahikoren, noka bana: pahikor toetoe' ray ma:ong 'i:zo' isa:a' monto:ol 'oe'oe: ka minkoringan niSo' raro:o', 'isa:a' siya am kas'oehaez ila. ”

kamanra:an tani kaSpi' nak'isa:a', kita'en 'inay bongol 'aeha'nanaw tinete: mowa:i' kansiya 'iniriri'an, okik ra:ami', 'inay mama:ongan 'i:zo' kas'oehaez 'aehae' 'ima kowakowaSan mintatini'an, tani pahikor Sanbaytiw ka babaki', kamanra:an ka hinSoS kitnga'nga', okik honaehnge: maSay ila.

homawan ila, 'asang mae'iyah komoSa mama:ong mina 'ima hayza' ka 'azem, 'izi' pa'aew'aewhay ma' 'izi' noka kaehoy toetoe' laha:aw 'i:zo', 'aewhay pak bi'i: 'ima honay 'i:zo' mintatini'an, kinoSa: 'aehae' halapaw ma'oe'oe' 'izi' a tomal 'oSa' ray mama:ongan, hini mina noka tatini' pina'alowa'an.

koko' sizaeh ila am manabih ka kinbazae'an, kawaS soso'i'an ila. "away! 'inSa'la' talek ka pazay, 'insa'an ya:o tapiltatimae' ila. " tinrong 'away kakamoeh kaS'abo' raytaw'an, ba:ay ma' tinhaehael rima' mari' ka ralom, hi 'oemaw ila nanaw 'ima taSi boehboehoe: mam Somowaw ka 'aehoe' "Siw, Siw, Siw" mam tomongay.

'ima komSa:o' ila, baki' maSa:eng ray kaSahoe'an mam mitiro', 'ima 'miltohoy komitkita' 'ima ranaw ila koskoso', ma'azem an korkoring a yaba' 'ampowa' 'okay pawa:i' ka kina:at, 'ima boeloe' ka korkoring yanay hayno' a tomal? nakhini korkoring tani lawbaki' lawkoko' 'i'iyah, 'iyahinangih bazae'en, yami tatini' sa'owaz 'izi' kalbel! mama'azem, mahoero: ni yaba' pinanabih ka kinra:aman kak'i'iyaeahan. 'isa:a' pawa:i' ka koskoso' paSa:eng langi:, 'isa:a' balbalay manabih "masa' 'izi' Sa:masak ka hihila:, 'am posik mina! ", "hima' 'izi' toroe' 'ima kaka yongan 'ilaS o haleb noka habon, sale'e: ki tatroe' ka kayngaehen", "'izi' Sa'en ka boway a pipis", "mam 'omalep, kamanra:an 'izi' hoboe' ka Sinahoe' haepoy, bosoe' am mariyae', 'izi' hokasa' kama 'alep 'aehoe', 'am paSi'il ka sanga' ", "kamanra:an kaSratat rima' matawaw, 'izi' 'oka' ka binilis ray hima' lobih taew'an, 'ana 'aehae' kaehoy ma' kayzaeh", "kano' howaw 'izi' 'inhaehae:oe' a tomal, So nakhiza' am minhaehae:oe' " ra:am ila ay? hini'nimon ka taSilotor 'ino minahael o minahael mina.

kita'en, to:o' koso' nak pat'et'en mam rara:or, ba':ay ila nanaw 'ima pinarae'oe: sowiti' ka pinaSakan, Sik mamasa'an. "ba':ay, Sater hi minayti' papae'rem ray halapaw. " nonak papayha'ha'am Sibih ka pinobae:aeh, milhael 'il'amenten. noka 'a'apis pawroton ka bae:aeh. ma boSboSokan, manmanabih nonak ma' am haSa' 、 tiniSko nga'nga' ka:i'.

"katba: So kita'en ray wazwaz hayza' ka tinikowis, kabowarak ray 'oes'oesoe'an tatatkaw, tokangang lamo:en, ka:ang rae:iw ray rape: hoSa:il, waliSan lomiboe' ka 'oesoe', 'am mowa:i' 'ima wa'isan ba:yoS hapis hila:an paboway, kabkabaehae: ray bangol pakza:zih tomal, kaehka: 'ikatohimi' am maSba:an, katoerhoer nge'nge:ng' ray kaehoy pingi' homayap, 'ae'aewzaeh komongkong ka si'aelen, 'ayloSay ki papa:o' 'okay hayap ila, ka wa:i'an ka ba:yoS...."

"baki' ya:o tahawak hi So'o tapae'rem" ba':ay 'al'itol hi baki' "ba:ay! rim'an minsoso'i'an tala ki baki' habos ka tatini' ", "a:ay!

baki'ki koso' 'ima tal'asap, babiyolbiyol paray pino'azis 'i:zo' . 'isa-hini', bazae'en kal'oe' mam "ko'...ko'...ko'..." ray bangol kaSray'oes'oesoe'an, mam komi:im ka si'aelen, mam raraypo' ray tinotata:a' ririm'aenan, baki' ki ba:ay 'ima miriri:i' ray halhalisan , baki hinabih ray kapayhahila:an homabos ka tatini'Sa "tatini' baki' koko, ba:ay tatngor ila, kaysa'an am mon'az'aza' rima 'omalep, karara:an Sobaeh hi siya, 'al'a:ih ani ka bato' ki pangpanga'an nisiya 'ima 'okay Sa:balayan, poe'oe' nak wae'ae' am tomkaw, masa' kinita' nak tini:iS nimon. pakra:am' hi siya ki 'oem'oemaehan 'am laloehay tatoroe', ra:am tom'en ka Sinarak ra:i', pakhaSa' miyatabin, hahakaS ki tomopa:, 'izi' papa'aehae' am talbowaeh ka payziza'an. baki' koko' pakayzaeh hisiya am rima' pakayzaeh am lobih. pinaS'a:ang sowiti' ka si'aelen, hini' eyam, 'inomo'pazay, pinobae:aeh, 'isa:a' si'ael! "

"koko' Sa'! lobih ila kohaema' o..." maya' ray bato' babaw mam 'omoe'oe:, komita' ila naehan ray bato' langi: 'ima kaehkaehma'an maylaS, siya losa'sa'i' mam rae:iw. baki' ki ba:ay roSa' kakita' por-akrak am sawa'.

交代

今天是晴朗的好天氣。婆婆帶著活蹦亂跳的孫子們，到自家土地挖甘藷，小孩揹著大小不同的揹簍，跟在婆婆後面逗來逗去。在田地，年紀最小的瑪亞，坐在石頭上，拿著小鋤頭邊敲邊唱著農事隨興歌謠，「哇依啦打擺達答，咚隆、咚隆…，哇依啦打搗溫依啦，咚隆、咚隆…，哇依啦打篤嫩依啦…」。唱得渾然忘我之際，一條像蛇般的石龍子從石堆裡冒出來，閃著舌靠近她，嚇得瑪亞連滾帶爬地逃走，險些兒把彎著腰掘地瓜的婆婆給撞倒，頑皮的武茂見狀，大膽地攬住害妹妹屁滾尿流的石龍子。沒想到，武茂卻將手中物丟向瑪亞身上，已驚嚇過的瑪亞更是嚇得哇哇大哭起來。婆婆見狀，放下鋤頭，趕緊前來把瑪亞抱入懷裡，安撫著說：

「別哭了，別哭了…我說故事好嗎？」愛聽故事的瑪亞，抽抽噎噎地說：「好、好…」於是婆婆擦拭瑪亞的淚水，開始說了：從前有一個小男孩，他要射石堆裡的石龍子，要求爸爸做弓箭給他，爸爸不答應，再求媽媽和祖母也都被拒絕。小孩負氣而跑回家，把插在竹牆上鳥類飛禽羽翅，纏在身上和手臂上，然後拿走籬箕裡的薏米串珠，哭著跑了出去。小男生到了池塘邊，爬上一棵好高的楓樹，在最頂端的叉枝上搖搖晃晃，學著鳥兒振翅欲飛的模樣。他的搖晃動作引起了別人注意而通知他父母。

「下來呀，你別生氣，我們會做弓箭給你，這樣很危險，快下來呀！」他完全不理會父親的喊叫，依然搖個不停。當他爸爸要爬上去的時後，喚作達印的小孩哭著把薏米串珠丟入池裡，池塘的水一瞬間變得一片混濁，沒多久又回復清澈明亮。正當大家對著奇異現象嘖嘖稱奇的時候，小孩達印說話了。「爸爸，我要走了。如果久旱不雨，叫潘氏向朱家要稻米舂打成糕，並拿著薏米串珠向天祈禱，當我在河邊上方一鳴叫，就會下雨，種植的農作物有了雨長的快，收成也會好。若不放晴而雨下不停，以同樣儀式祭天，當我在山上鳴叫，天氣就會晴朗，墾地上的雜木乾得快，易於燃燒。」說完，小孩突然振翅飛了起來，變成了老鷹在空中盤旋，悲啼著「古奧、古古奧、古奧、古古奧…」越飛越遠，最後消失在天際。

婆婆說完故事，小鬼們臉上露出有些相信的神情，往天空尋找曾經看過、聽過的大鳥，脖子上是不是真有串珠痕跡？婆婆又說了一段，「到了夏天老鷹經常飛回來，除了抓走小雞，也會把不聽話的小孩抓到深山裡。」武茂「呃—哦！」地叫了一聲，把手上抓回來的石龍子甩開，正巧不巧掉到瑪亞身上，她再度嚇得

尖叫大哭了起來。

此時，山霧輕輕的裹住他們，天色逐漸暗沉下來。「叭隘，你的竹簍放一些地瓜就好，搯瑪亞妹妹，祖父今天要回來囉！」只見瑪亞破涕為笑，說要搯她可高興的不得了，舉高雙臂要哥哥把她抱入竹簍。

一整隻水鹿，祖父滿臉熱汗的把竹簍放下。孫子們搶玩著飛鼠毛茸茸的尾巴，一共5條。叭隘在四隻肥大的母雉旁邊，又找著三隻凸著眼的果子狸。四個包得圓圓滾滾的姑婆筍葉，解開紮緊的葛藤，鮮嫩的香菇、菇蕈和木耳，彷彿活物般脫開束縛蹦彈開來，嚇得阿外向後仰而四腳朝天。在藤簍裡，六大把鮮綠的山蕨，讓瑪亞東倒西歪地搬了三回。每搬一回，婆婆在她嘴裡塞一粒碩大野草莓。「我也要吃，我也要吃…」三個孫子見狀，也跟著要。藤簍裡的一堆零嘴瞬間被吃得精光。

祖父往灶裡添入二根竹片，夾了炭火點燃煙斗，「唉！只有這些了。追不上獵物啦！人老了」火，把他的臉照得一片通紅。他盯著打轉的火舌，裡頭彷彿藏著許多古怪精靈似的。一切都突然改變，他不知道該想什麼，該相信誰。總覺得必須把自己託付給絕對真實的生命。過去熟悉而平靜、但現在已遭受破壞且逐漸消失的生活，族人毫不保留的接獲外來宗教統御，看來得自己上路了。在灶爐旁火塘，燃著的竹段像被強化出藍色火焰，像是時光倒流至久遠的年代，於是冥想起傳說：在非常古老的年代，有一聚落，人與猴共同居住著，人類種植芋頭、蕃薯、高粱粟米，猴子則採集山林野果交換食用，人嬰幼猴亦互換母乳哺育。言語雖不通，但長期相處深諳著彼此習性，若有不懂之處以比手畫腳方式，即能相互領會溝通。若有爭執，也同樣方式溝通。

有一天，男主人從田地返回，看見一隻公猴正在為妻子梳理頭髮，這種情形他經常看見，他並不在意。久了之後卻有了傳言，說那隻公猴被看見在他的妻子身後作不雅的動作，謠言滿天飛，但未親自目睹，他也就一笑置之，仿若未聞。

直到妻子臨盆，出生的嬰兒雖然是人類的臉孔和軀體四肢，但是為何全身卻是毛茸茸如猴樣？傷心的父親失了魂似地，每天從早到晚不斷拔著嬰兒身上的毛，可憐的嬰兒拔得血淋淋地、痛得哭啞了聲，含著淚水的父親拔到下身時，發現臀部長著一小截猴尾，父親一氣之下把妻子趕出去，說：「別再進入這個家門！」小孩也丟到深山野外任其自生自滅，那些讓人咬牙切齒、氣憤至極的猴子，再也無法忍受地悉數趕走，人與猴從此斷絕關係，不相往來。

十五年後的一個夜晚，一位美麗的姑娘敲開了人家的大門，

說她是從山裡來的，猴子說我是你們的家人，是猴子當養子來照顧的。已老去的父親回想到這往事，於是答應讓她回到自己的家住了下來。

工作休閒餘暇，她教導女人們像猴子一樣坐著互相抓頭蝨，將頭髮好好地梳理一番。用颱風草刮下臉上的汗毛，又以搗碎的山藥混和構樹的汁液，敷在臉上一整晚，早上起來清洗乾淨，臉上不再皺紋滿佈，也稍白了些。她向人類說：你們並不甚明瞭猴子的生活習性，猴子是不會弄髒身體的，牠們一坐下來便相互理毛，牠們從毛間抓出，拿到嘴巴咬的不全數是頭蝨，大部份是毛腺囊滲出的鹽分。所有人都瞭解了她小時候的生活狀況，對她從小就被丟在山野中起了憐憫之心，因此特別關心照顧，叮嚀她別生食，教導她如何生火，也經常說：「別再像猴子，在樹上盪盪盪去啦！」

在回來二年多時間，她有聽見別人說：「妳的生母已過世了！」她並不知道真正原因，也有別人有所隱瞞地說：「你父親所續弦的女人，是妳母親！」不論如何，她仍安安靜靜的煮食、一點一滴的採集食物。

她到了十八歲，達到了許嫁的樣貌。跟著族婦們學習織布技藝，這少女很認真學編織，有時候，她像被搔癢似的發出嘻嘻笑聲且臉色泛紅。起初大家不以為意，認為她在想著哪家少年郎。如此現象，卻越演越烈，看她赤紅的臉龐沁出了汗，微喘中發出呃呃呃…的呻吟聲，彷彿沉入水中似的，這種行為，大家全然不知她到底在做什麼？後來，大家更迷惑了，木頭製成的板蹬箱，她把當作什麼似的，不讓人靠近，隨身帶著。

過了七個月，少女的肚子像懷孕般大了起來。茲事體大，少女的父母開始逼問她。

「妳是跟哪個男人交往？未出嫁有了孩子，在部落裡是禁忌天條呀！」少女擦著眼淚辯駁著「我真的沒有和男人交往，大家眼睛都看著呀！」受孕事實，任誰也不會相信她。

有一天，她母親在床下找到她隨身攜帶的板凳，在坐處有一手可穿過的洞孔，往裡一瞧，碩大的蚯蚓在裡頭彎曲捲繞著。「這是什麼？」母親拿給父親看。然後被喚來的少女哭了起來，欲搶下木箱喊著：「還給我，還來呀…」。

「為何與惡靈交媾？為何要求還給妳…」父親氣極之下，將炙熱的灰燼倒入箱內，再澆入沸騰的熱水，就如此將惡靈殺死了。一星期後，母親騙少女說：「我帶妳到深山躲起來，離開大家的恥笑。」

當她們經過懸崖邊時，母親一把將她推落下去。峭壁下，被哄騙而來的少女摔死身亡，爆開的肚子不斷地出現蝴蝶、蚱蜢、

毛毛蟲、螞蟻、蟋蟀、蟬…。從此，山野長出各式各樣的花朵，飛舞的、跳躍的，充滿在山林和田野間。

灶旁，一堆炭火傳送著溫暖柔和的光暈，青煙冉冉飄浮。灶上蒸著一個木製蒸籠，從裡頭聞出甘藷的香甜氣味，充塞滿室。

「祖父，還有嗎？再說啦，再說啦…。」已經聽完二個故事的孫子們，意猶未盡的不斷拉扯、搖晃祖父的衣服和手臂。

「好、好、好…你們別吵！」祖父慢條斯理的點燃煙斗，吸了一口，便搖頭晃腦的搜尋腦袋裡還有沒有故事？

「祖父，你剛才說的螢火蟲，牠的屁股是在這裡燒亮的嗎？」阿外指著紅通通的菸草。祖父點點頭說是！

「阿外，妳不要囉嗦啦！祖父，快點說啦！」坐在板凳的武茂，好似千百隻螞蟻搔癢著他，屁股扭個不停。祖父看了孫子們一眼卻沒開口，倒是婆婆說將起來。

「再一個多月就要舉行矮靈祭了。」

「婆婆，剛才妳將芒草插在牆上，在廚房也有，是做什麼用的？」阿外摸著被芒草割傷的手掌，看著婆婆問。

「那些是我們的習俗，這樣矮靈才會照顧我們。」

「矮靈是鬼嗎？他們的靈魂晚上會走來走去嗎？」武茂有些害怕地問。

「矮靈不會亂捉弄人的，蓄意的挑釁、污辱，犯了祭典禁忌才會遭到懲罰。矮靈一旦進駐部落，你們的行為舉止都看在矮靈眼裡，家庭要和氣不要吵架鬧事，昨天我塞在你們口袋的芒草結，是為了求得矮靈庇佑，要保管好喔！誰有興趣學唱祭歌，就聽聽婆婆所唱，也只有這個時候可以練唱，平時是禁止唱的。」

（唱以箭矢之韻，鳥兒鼓翅使勁地飛）

（在獵寮附近不停地飛，終於成了獵獲物）

（要回家給孩子們分享，卻要走好遠的路）

（循著深壑而行）

（唱以桃李之韻，可惜呀！這一叢叢山萵苣）

（枯死的山萵苣，那是我要的食物呀！）

（你竟如此地疲憊困頓，懶於揹負竹簍）

（以致竹簍傾斜的東倒西歪）

（唱以黃籐之韻，我為何如此離經叛道）

（曾經讓我遠離罪愆，但我依然使壞）

（也許運氣實在糟透了）

孫子們瞠目結舌地聽完婆婆唱完，興趣濃厚無比的要婆婆指導，於是一句一句的學習。之後，婆婆直接了當的說：「我的娘家是祭司家族，我要讓你們明白矮靈祭的由來，將來你們也要跟你們的朋友或下一代說明白，絕對不能加油添醋隨便亂說。」

「下一代是甚麼？」瑪亞仰著可愛稚氣的臉問。

「安靜啦！」仍是心急的武茂低叱著。

很久以前，賽夏人與矮人族隔河而居。矮人身高都不足三尺，但他們精通農耕技術以及鎮邪驅疫的法術，歌舞祭祀更是他們的絕活。

賽夏族人拜賜於他們的教導耕作，以及傳授祈晴求雨的祭祀儀式之後，農作物年年豐收，呈現一片豐足、祥和的景象。

秋後收穫祭，賽夏族人依禮邀請矮人族前來慶祝大豐收。邀請他們的時候，往對岸的石窟射箭為信號。然而，射手經常被他們捉弄，矮人憑著有神力，腳程又快，便以追上示信者捏其睪丸為樂。曾有一次，玩過頭而出了人命，幸好矮人老者隨後趕上，用芒草纏身施術，口唸咒語將使者救活過來。而後，賽夏人深怕造次的傷害，派出的示信者必須體力好、腳程快。如此就派以「射日英雄」的日姓後裔，擔當此任。

相聚同歡之時，矮人族經常調戲賽夏族婦女。賽夏人雖然不滿，但不敢得罪法力深厚的矮人，況且他們擅於隱形之術而又抓不到把柄，只好暗地裡隱忍著。直到有一次，醉酒的矮人在調戲賽夏女子的時候，被一名青年撞見，遂返回召集朋友謀思報復。

所有的矮人在歡聚結束後，在返家途中，喜歡來到深澗上方，爬上一棵巨大枇杷樹上休息乘涼。比他們先到、籌謀報復的賽夏青年，已將樹幹鑿開一半，再塗泥掩飾。當矮人們爬上樹後，樹身荷重發出剝一剝一剝一剝的聲音！樹下的一位老者說：

「什麼聲音呀？」另一老者回答：「老囉！可能是我膝蓋…」話未完，轟隆一聲！枇杷樹斷裂朝溪澗墜落，樹上的矮人悉數覆亡。

事後，倖存的二位老人家，生氣的質問賽夏人，「為什麼你們這麼兇狠，殺害我們！難道我們有讓你們受苦受累嗎？」於是賽夏長老說出了過去所發生的事情。二位矮人老人家知道事情原委後，也自知理虧。於是為了安撫逝去的矮人魂魄，開始傳授化解兩族怨懟、祭歌和舞蹈的所有儀式。教授期間，只有朱家人學得最快，也最準確完整，便交代朱家世代代擔任祭司，舉行矮人祭。

「請別走，留在這兒吧！你們會被我們供養的。」二位矮人老人拒絕了賽夏人的挽留，堅持向東離去。沿河的路上，邊走邊撕扯山棕葉，向送行的賽夏人說：「你們的命運就繫在未斷裂的葉尖上。懶惰的人揹著的竹簍是傾斜的，勤勞巡田才能有好的收穫。黃藤多刺，但它不畏懼風雨更為交纏相扶。什麼方向，怎樣走法，祭典裡都有忠告提醒的歌謠。如果不按照我們所交代，將看見滅絕的詛咒，賽夏將會消失。」

第二年，賽夏人並未依約定舉行祭典。因而作物歉收，鬧起飢荒，傳染病肆虐，一片呻吟中人數急速銳減。為了平息矮靈的魂魄，求矮靈原諒，於是展開每二年一次小祭，十年大祭從未間斷。

婆婆說完，看著孫子們沒動彈半分的聽著故事，笑得眉毛像彎彎的下弦月。沒多久，小鬼們開始發問了。

「矮人只是說說，一定要相信嗎？」

「辟！小孩不能亂講話！那時候也有老祖先和你的想法一樣，才有災難呀！」婆婆回答。

「矮人既然有法力，為什麼不能事先得知有人將樹砍了個缺口！」

「嘿嘿嘿…！你這個小鬼，問題滿多的，我問你，人世間最可怕的是什麼？」久未開口的祖父反問，武茂搖搖頭。

「是人的思想，只要你存心加害於人，誰也擋不住。」

「阿公，我聽了那麼多神呀！鬼的！哪個最大？最強？」

「人！自己！」

對這個答案，武茂要懂不懂、要會不會，遂說：「聽不懂啦！」

有一天，婆婆和阿外在採收苧麻，婆婆因腰痛而坐下倚靠在石頭，瞧著已然成年的阿外，回想從娃兒所照顧的…

阿外，小時候學著部落的少女，將小竹管燒燙，穿入頭髮像燙髮一樣捲起，看起來像鳥巢。十二歲，祖母為她剪下被糟蹋的頭髮，說：「這次剪了之後，就不能再剪，直到妳老去。」祖母輕輕地將她耳朵下的小竹管抽出，掛上自己珍藏的山豬牙，阿外高興的不得了，似乎已忘記祖母用佛手柑的尖刺扎穿耳垂，痛楚而哭得稀哩嘩啦的模樣。

「婆婆！我要紋面嗎？像妳一樣。」阿外撫弄著耳朵一對光華透亮的山豬吊飾，問著婆婆。

「不再和泰雅人敵對，就無須紋面啦！過去相互出草正劇烈的時候，小孩與老人被帶到深山裡躲藏起來，老人家也含著淚要紋面…」話未說完聽見了叫聲，婆婆直似在夢境般。

「婆婆！回來吃午飯了，阿公煮好了。」瑪亞在屋後叫著。

午後，婆婆分開米籩上染好顏色的苧麻纖維，叫阿外和瑪亞各持紅黑二色，自己拿著白色線開始編排。依序交替喚著：

「阿外妳了」。「瑪亞換妳」。「阿外再換妳」…。

只見二個人像蝴蝶飛來飛去，拉著線忙得不得了。婆婆手上的固定棒飛快交叉、聚合成圖案。她深知服飾上紅色是成長與向上發展的力量，黑色是成熟與傳承，白色是懂得神聖生命的意義。卍 代表雷女、◇ 菱形是祖靈處所、〰 波紋代表織女。婆婆

像自言自語的說：「我們賽夏的衣服，用苧麻編織，用薯榔、樹木的樹皮葉子和果實，其他則用草類汁液來染色。首先採取苧麻、取麻莖、曝曬、與木灰混煮、再次曝曬，然後剖成片剝下麻皮使鬆軟，手搓撚成紡線，漂染完成後就可用來織成衣服了。有紅、白、黑三種顏色，編織而成一般有筒衣、背心、腰帶、披布、腰裙、丁字褲、頭巾、膝褲等，這樣才是佩帶齊全的族服穿著。」

突然！「咚」一聲，瑪亞踩著地上的小弓箭，腦袋一頭撞上紡織機筒，痛得哇哇大哭。婆婆趕忙抱到懷裡，揉著她額頭。

「都是阿公亂放的啦！」淚眼斜睨向掩嘴偷笑的爺爺。

「好了，別哭喔！婆婆說故事嘍！」

在喚做大坪的聚落，山蕨長遍在整片人山坳田野，一直延伸至森林密處，山蕨叢高度約到人的腰部，只稍為半蹲，就看不見人了。

有一對新婚夫妻，經常為一丁點的小事吵得不可開交，有一天傍晚，負氣的妻子哭著跑到有點斜坡的山坳，在昏暗的山蕨海裡瞬間不見其蹤影。一大早動用整個家族人力，三天三夜的尋找，砍毀了一大片蕨類植物，卻如石沉茫茫大海無聲無息。事過三個月之久，有一白髮老翁託夢予其夫，說：「你想見令夫人，你到山頂向陽處懸崖邊，有一棵古老榆樹取其枝極為拐杖，以榆杖戳入山蕨裡再喚你夫人名字三聲，她就會出現了。」

丈夫依夢境行事，只見由森林密處成一直線不斷地抖動至他跟前。忽然，從山蕨叢裡冒出色彩斑斕的一條百步蛇，沿著拐杖咬了一口拇指頭，男人因驚嚇而昏厥，不久便身亡了。

事後，部落人咸認山蕨是有靈氣的，不可隨意破壞且不能以木頭戳到裡面，以免觸怒掩藏其間的百步蛇，尤其夫妻吵架不能走到山蕨叢旁，這是老人家所交代的。

婆婆說完了故事，天色逐漸暗了起來。「阿外！先去煮晚飯，待會我再來煮菜。」被喚去的阿外很快的進到屋裡，叭隘也幫忙去提水，倒是武茂拿著小弓箭追著狗兒「咻、咻、咻」逗著玩。

晚餐後，阿公坐在火塘旁取暖著，抽著煙看著洗好澡的孫子們，想著孩子們的爸爸為何不寄信來，拋棄孩子們的媳婦到底在哪裡？如此讓小孩跟著老公公老太婆過日子，有一種想哭的感覺，我們老人家真的不能倒下來！

想著想著，想起了父親所告訴他的生活經驗。於是叫孫子們坐在旁邊，於是慢慢說著：「眼睛不能直視太陽，否則會瞎掉。」、「手不能指向彎月或彩虹，耳朵和手指頭會受傷。」、「不

可吞食果物裡的種籽。」、「狩獵中，男人不可向火堆撒尿，畢丸會腫大。不可以跨過獵犬，胯下會發炎。」、「男人出門工作，不要空手回家，哪怕只是一枝木柴。」、「任何事情不要過於期望，否則會落空失望。」知道了嗎？這些你們都要一代又一代的傳承下去。

一看，三個孫子像吉丁甲蟲一樣打著瞌睡，唯獨叭隘喝了一些糯米酒，眼睛睜得大大的。「叭隘，把弟弟妹妹送到床上。」自己倒了滿滿酒，一口喝下。用竹夾將火炭集中。微醉中，說著自己也聽不清、語無倫次的話語。

「觀察颱風草中間部分有摺痕，竹腳花眉鳥在芒叢間跳上跳下，蜘蛛網結重露，螃蟹逃至陸地躲藏，山豬用草築窩，將會有強烈颱風。」

飛鼠在白天覓果實，鳥群山林裡特別喧嘩，竹雞安安靜靜回巢，虎頭蜂群嗡嗡於樹幹，螞蟻扛送食物，蜻蜓與蝴蝶不再飛舞，是颱風前兆……」

「阿公，我扶你去睡覺。」叭隘扶他起來。「叭隘，明天一大清早跟我去祭祖。」「好！」祖孫倆搭著肩，步履不穩的走到房間裡面。此時，聽見貓頭鷹在「咕…咕…咕…」森林的動物，在覓食，在交配……

雞鳴的大清早，阿公和叭隘站再芭蕉林裡，阿公面向東方祭告祖先：「列祖列宗，叭隘已成年，今天將第一次出獵，請沿路佑助他，挪開他沒看見到的石頭和枯枝，讓他的膝蓋跳躍如鹿，眼睛雪亮得如你們所擦拭。西一樣，讓他樂於與大自然學習相處，懂得敬畏腳下的土地，讓他不會取之不盡、互相嫉妒和炫耀，別玩笑於披荊斬棘的道路上。祖先們，讓他平安的去，平安的回來，敬奉一些食物，豬肉、飯糰、酒，請享用！」

「婆婆說，回來吃早餐嘍……」瑪亞在石頭上喊著，再度看見石頭旁吐著舌頭的石龍子，她屁滾尿流的逃之夭夭。祖孫倆相視而大笑了起來。

夏麗玲

評論

'Okay a' ataw hayawan

原住民族電視臺新聞部族語新聞組記者及賽夏族語主播
原住民族語言能力認證口試委員

pa'alowa'

【交代】

hini 'aehae' kina:at manabih ka kin'i'iyae' ni baki' ki koko' ray kinas'asangan malahang Sopat ka minahael, 'in'alay 'am komin'aewpir koskoso' Sahoroe: ka maylas homSeS homangih ila. ni koko' ramramayen Sipanabih ka kinbazae'an, korkoring 'am hakowaw ila, koskoso' 'okay hangih ila, 'isa:a' So: koskoso' nak'ino' ni koko' ki baki' Sipanabih ka kinabzae'an, nak SaySiyat ki hosong, 'inoka paSta'ay a howaw, kayba:en noka SaySiyat..... Sika:at saboeh ray kina:at 'i:zo', nakhini kayzaeh Sekla'en ila noka koskoso' ki 'ima komita' ka hini kina:at.

komita' ka hini kina:at ma' kayzaeh a tomal ni kamaka:at 'itih pina'oSa' ka ka:i' noka SaySiyat, 'akoey ka ka:i' rengreng So: 'am maehrahrang a 'am 'a'iyalatar 'okay panabihin, ray kina:at 'i:zo' ma' hayza' oyaeh, talamen Sibalong ma' nonak bazae'en.

'oka' ila, kina:at 'i:zo' ka kin'i'iyae' noka hini 'aehae' taew'an ma' sa'owaz nak haysani maySoSowaw ma' haeba:an ila ka 'al'alak ray rahoeran 'am tikaehaw, korkoring Sipakalahang hi baki' a koko' ray taew'an ray kinas'asangan.

bi:il ila, kin Siyae' komita' ni 'itih 'a'noSaySiyat koma:at ka kinbazae'an kina:at, 'i:zo' koSa'en Sapang hina'azem noka SaySiyat, kayzaeh Saro:olen noka 'al'alak loehlohay koma:at ka kina:at noka SaySiyat.

這一篇文章描述爺爺奶奶在部落裡帶著4個孫子生活，從挖地瓜時，孫女被石龍子(蜥蜴)嚇哭了，奶奶哄她講了小孩變老鷹的故事，孫女不哭了，於是只要孫子哭爺爺奶奶就講故事，賽夏族跟猴子的故事、paSta'ay祭典的傳說事物、賽夏族的編織服飾等等，都在文章中讓孫子和讀者了解。

閱讀這篇文章感覺非常好的的是作者'itih使用的賽夏族文字話語生動活潑，而且有很多話是平常交談或說話時已經很少使用的話語，試著唸出來的感覺是很特殊的。

而文章中這一家人的生活狀況，也的確正如現代愈來愈多的年輕人到城市工作，孩子就留在家裡在部落給爺爺奶奶照顧。

最後，很開心看見'itih先生使用賽夏族語寫成的小說文章，文章裡有純粹的賽夏族思維，能夠讓年輕人效法試著使用賽夏族語寫文章。